

**ASOCIACIJOS KLAIPĖDIEČIŲ INICIATYVA UŽ DEMOKRATIJĄ IR EKOLOGIJĄ
2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

2021 m. gegužės 28 d.

Organizacijos tikslas - švari ir sveika gyvenamoji aplinka Klaipėdoje, neužteršta chemine ir akustine tarša.

Uždaviniai:

- tarpininkauti tarp visuomenės, pramonės įmonių ir institucijų, atsakingų už visuomenės sveikatos ir aplinkos apsaugą, sprendžiant oro taršos problemas Klaipėdoje;
- inicijuoti mokslinius tyrimus dėl oro taršos cheminės sudėties, šaltinio bei poveikio visuomenės sveikatai nustatymo;
- dalyvauti aplinkos ir visuomenės sveikatos saugos politikos formavimo ir jos įgyvendinimo procesuose;
- vykdyti edukacinę veiklą aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos srityse.

2020 m. gruodžio mėn. 31 d. asociacijoje „Klaipėdiečių iniciatyva už demokratiją ir ekologiją (toliau – KIDE) buvo 8 nariai, veiklose dalyvavo 9 nuolatiniai savanoriai.

Veikla:

1. 2020 metais KIDE tarpininkavo tarp Klaipėdos miesto gyventojų ir aplinkos bei sveikatos apsaugos institucijų, siekdama užtikrinti efektyvius oro ir dirvožemio taršos problemų Vitės kvartale sprendimus:

- 2020 m. sausio 28 d. KIDE teikė Aplinkos ministerijai siūlymą projektui MINIMALŪS TECHNINIAI REIKALAVIMAI BIRIŲ KIETŲJŲ MEDŽIAGŲ SAUGOJIMUI, KROVIMUI IR GABENIMUI, prašydama papildyti šį dokumentą punktu - „ūkinio subjekto produktams patekus už jo ribų, ūkinis subjektas įsipareigoja surinkti savo produkto likučius patekusius į aplinką“. Į pasiūlymą buvo atsižvelgta.
- 2020 m. vasario 10 d. KIDE bendradarbiaudama su Klaipėdos bendruomenių asociacija, VšĮ „Vaivorykštės tako“ gimnazija, VšĮ „Veiklių mamų klubas Klaipėdoje“ bei Vakarų Lietuvos tėvų forumu raštu DĖL SPRENDIMŲ PRIĖMIMO, SUDARANT SAUGESNĘ APLINKĄ VITĖS KVARTALE KLAIPĖDOJE PATVIRTINUS TARŠĄ CHROMU DIRVOŽEMYJE (Nr. AM-10-02/2020) kreipėsi į LR Aplinkos ir Sveikatos apsaugos ministerijas.
- 2020 m. liepos 1 d. KIDE dalyvavo LR Seimo Kaimo reikalų komiteto išvažiuojamajame posėdyje, kuris vyko Klaipėdos miesto savivaldybėje, atstovaudama Klaipėdos miesto gyventojus, patiriančius neigiamą poveikį dėl AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanijos (KLASCO)“ (Toliau - AB KLASCO) skleidžiamos taršos nuo 2017 metų.
- 2020 m. lapkričio 17 d. bendradarbiaujant su Paupių bendruomene raštu ir žodžiu kreiptasi į Klaipėdos savivaldybės administraciją bei Sveikatos ir socialinių reikalų komitetą, siūlant rodiklį - į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui (2019 m. į atmosferą Lietuvoje iš stacionarių taršos šaltinių vidutiniškai išmesta 970 kg teršalų, tenkančių 1 kvadratiniam kilometrui, o Klaipėdos m. – 29 649 kg/km².) – įtraukti į prioritetinių visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių sąrašą, atsižvelgiant į tai, kad Klaipėdos miesto gyventojai pastaraisiais metais ypatingai kenčia dėl oro ir triukšmo taršos, kurią skleidžia miesto teritorijoje veikiančios pramonės įmonės (AB KLAIPĖDOS MEDIENA, AB GRIGEO, AB KLASCO, UAB KAMINEROS KROVINIŲ TERMINALAS, UAB MESTILA ir kt.), pateikiant prevencijos veiksmy sąrašą. Į siūlymą buvo iš dalies atsižvelgta.
- 2020 m. lapkričio 23 d. raštu, parengtu bendradarbiaujant su Klaipėdos bendruomenių asociacija ir VšĮ „Vaivorykštės takas“, buvo kreiptasi į LR Aplinkos ir Sveikatos apsaugos ministerijas ir Prezidentą dėl oro

kokybės monitoringo Klaipėdos miesto Vitės kvartale, siekiant užtikrinti sveikesnę ir švaresnę aplinką Klaipėdos miesto gyventojams ir toje teritorijoje esančioms vaikų ugdymo įstaigoms.

2. KIDE vykdė piliečių aktyvinimo ir informavimo iniciatyvas socialiniame tinkle FACEBOOK, grupėse KLAIPĖDOS PLAUČIAI ir KLAIPĖDIEČIŲ INICIATYVA UŽ DEMOKRATIJĄ IR EKOLOGIJĄ. Šiose grupėse buriasi Klaipėdos miesto gyventojai, susiduriantys su aplinkosaugos problemomis, viešina informaciją apie teršiamą gyvenamąją aplinką, gamtą, oro, triukšmo, kvapų taršą bei institucijų, atsakingų už visuomenės sveikatą ir aplinkosaugą veiklą, ieško problemų sprendimo. Ten yra viešinama asociacijos veikla, aktualūs teisės aktai, informacija apie LR Seimo komitetų posėdžius ir sprendimus:

- 2020 m. balandžio mėn. KIDE nariai ir savanoriai kvietė klaipėdiečius kreiptis į Seimo narius prašant inicijuoti griežtesnių aplinkosaugos teisės aktų įsigaliojimą anksčiau nei 2022 m. sausio 1 d.
- Klaipėdos miesto gyventojai buvo skatinami rašyti prašymus už aplinkos ir sveikatos apsaugą atsakingoms institucijoms dėl oro taršos gyvenamojoje aplinkoje ištyrimo, mėginių paėmimo, taršos šaltinio nustatymo.

3. Organizacija bendradarbiavo su žiniasklaida siekdama viešinti oro taršos problemas Klaipėdoje. 2020 m. balandžio 26 d. KIDE inicijuotas reportažas LRT žiniuose apie besikartojančią AB KLASCO taršą geležies rūdos dulkėmis klaipėdiečių gyvenamojoje aplinkoje;

4. 2020 m. birželio 21 d. Klaipėdos mieste, Lietuvininkų aikštėje, KIDE bendradarbiaudama su VšĮ „Veiklių mamų klubas Klaipėdoje“ surengė tarptautinės vaikų dienos paminėjimo koncertą „Už vaikų teisę į sveiką ir švarią aplinką“, siekdama atkreipti atsakingų institucijų dėmesį į nesibaigiančias oro, triukšmo ir kvapų taršos problemas Klaipėdoje.

5. 2020 m. liepos 1 d. Klaipėdos apskrities I. Simonaitytės viešojoje bibliotekoje suorganizuota dailininkės Vilmos F. Kiurės paroda-diskusija ekologijos ir demokratijos tema „Kalnai kalnuoti“.

6. 2020 m. spalio 1 d. KIDE laimėjo konkursą ir trys jos nariai turėjo galimybę studijuoti NVO akademijoje SIEKIO ID, kurią inicijavo „Geri norai LT“ su Atviros Lietuvos fondu. Tai buvo ilgalaikis mokymosi procesas, kurio tikslas – suteikti dalyviams galimybę tapti pokyčio agentais savo organizacijoje ir bendruomenėje. NVO akademija vyko siekiant sustiprinti NVO sektorių regionuose - mažesnėms organizacijoms vykdyti savo misijas ir tapti svarbiais vietos lygmens viešosios politikos sprendimų priėmimo procesų partneriais.

7. 2020 m. balandžio mėn. KIDE inicijavo laboratorinius tyrimus oro taršos Vitės kvartale pobūdžiui nustatyti. 2020 m. lapkričio mėn. Aplinkos apsaugos agentūra paskelbė Klaipėdos universiteto Jūros tyrimų instituto Oro taršos laboratorijos mokslininkų organizuoto oro taršos tyrimo „Kietųjų dalelių kiekio ir sudėties tyrimas bei kilmės nustatymas Klaipėdos mieste“, kurį inicijavo KIDE, rezultatus. Šiuo tyrimu buvo nustatyta oro taršos Vitės kvartale elementinė sudėtis ir taršos sklaida bei identifikuotos kitos užterštos teritorijos Klaipėdoje. Tyrimo metu nustatyta, kad AB KLASCO geležies rūdos krovinio dulkės kaupiklius pasiekė 650 m atstumu už įmonės teritorijos ribų. Dėl savo efektyvumo šis Lietuvoje naujas oro taršos tyrimų metodas planuojamas naudoti aplinkos apsaugos institucijų.

Asociacijos KIDE prezidentė

Alina Andronova